

СЪЮЗ НА АРХИТЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ОБЩО СЪБРАНИЕ НА САБ -23.04.2016Г.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА НА САБ ЗА ПЕРИОДА АПРИЛ 2015 - АПРИЛ 2016 Г.

Увод:

Уважаеми колеги, по решение на УС на САБ и във връзка с практиката да използваме междинните годишни събрания за взаимна информираност, ще се спра на някои от основните моменти в дейността ни, както следва:

Първо: Изминалата година бе белязана с кръглата годишнина „50 години Съюз на архитектите в България“. Събитието беше придружено с над 450 проекта, от над 80 архитектурни бюра и архитекти от цялата страна. Изложбата обхваща пространствата пред ЦДА на САБ, Народната библиотека, НХА и Народното събрание. Материалите от нея пътуваха в страната и станаха достояние на колегите от Стара Загора, Пловдив и Бургас. Друга част бяха експонирани в регионалните прегледи, като Русе, Варна и др. БНТ и отделни медии отразиха събитието с репортажи и представяния в ефир. С най-голямо удоволствие отбелязвам инициативата на проф. арх. Евлоги Цветков, който за „50 години САБ“ изработи 110 бр. акварелни портрети на български архитекти, участвали активно в проектирането, преподаването и организационната ни дейност, които бяха изложени по време на честването. Съучаститето ни в ИНТЕРАРХ 2015 г. дообогати годишнината ни и в международен план, където арх. Георги Стоилов за пореден път събра именити академици на МАА. Координатор на събитието и изложбата беше арх. Павел Попов. В деня на София 17 септември, заедно с РК София-град, водена от арх. Николай Баровски, проведохме архитектурен фестивал с участие на много колеги от широкия възрастов диапазон. Книгата на проф. арх. Чавдар Ангелов и арх. Кирил Русев „Старите сгради на София“, предложена от САБ получи годишната награда на столицата ни за култура. САБ и ССА отпечата книгата и тиражът беше изчерпан бързо.

Второ: Създадохме Годишната награда за архитектура „АРХИТЕКТОН“, с изработка на пластика, дарена от проф. Валентин Старчев. Регистрирахме марката и положихме началото за индивидуален образ за награда на САБ, при това на фона на многото организации, които експлоатират производството на архитектура у нас. Това не означава, че САБ се дистанцира от другите архитектурни прояви в страната, напротив участвахме, според възможностите си в журирания и професионална логистика, а наши колеги са активни в презентиране на съответните достижения в бранша. Първата награда „АРХИТЕКТОН“ получи арх. Лило Попов, а на миналогодишния носител на наградата - арх. Ивайло Мишев също беше връчена пластиката. Материалите са изложени в общественото пространство пред ЦДА за запознаване и популяризиране на отличените проекти сред гражданството.

Трето: В областта на нормотворчеството, през месец декември 2015г. настъпи отправен момент за статуса на САБ. Успяхме след многогодишни усилия и на база ефективни, по оценки на администрацията в МРРБ, предложения и постоянство в комисиите, съветите в министерствата и Народното събрание, да внесем

предложение, САБ заедно с КАБ и КИИП, задължително да има свои представители в ЕСУТ по общини, както и в комисиите при избор на главен архитект, разписано в ЗУТ. По този начин се разграничихме от десетките хиляди НПО-та в България, създадени предимно на комерсиален принцип и регистрирани, като нас, по ЗЮЛНЦ.

Във връзка с това определихме, при избор за участие в ОЕСУТ и РЕСУТ, три основни критерия - лично желание на архитектите, членуващи в САБ, професионален капацитет и съгласуване с администрацията по места, където за една част от общините има колеги, които от години работят като експерти и се ползват с добро име като специалисти. Определено считаме, че следващата стъпка е САБ да работи за включване на предложени от организацията ни експерти, при това със законова норма и с преобладаваща квота в работата на ОЕСУТ и РЕСУТ, за преценка на проектите по целесъобразност. Ние може да препоръчваме утвърдени специалисти, наши членове в експертните съвети, не само за инвестиционните проекти, но и за градоустройствени разработки и за концептуални проекти за значими обществени пространства и тяхното архитектурно и художествено оформление. Тази дейност към общините изисква създаване на специализиран експертен съвет, който да бъде с преобладаващо участие на архитекти, а главните архитекти, задължително да изискват становища от САБ. Същите становища могат да бъдат изработвани след разглеждане от комисия или от експертен състав към САБ. Направихме и съвместна среща на управителните съвети на САБ и СБХ с цел намиране на допирни точки при експертизата, промените в ЗИД на ЗКН и свързаната с градските публични пространства възможност за професионален синтез. Решаването на тези належащи въпроси е следствие от официално отправеното от министъра на МК обръщение към СБХ, САБ и Творческите съюзи за подкрепа на преобразуването на Експертния съвет по изобразително изкуство (ЕСИИ) към министерството в Национален експертен съвет. Инициативата идва от катедра „Скулптура“ при НХА за широк обществен дебат за намиране на професионално решение за естетизация на публичните пространства със средствата на изкуството, скулптурата и архитектурния синтез, ясно дефиниране на задачите на НИНКН, ролята и функциите на общините в процеса и отговорностите за наследството, както и начините за определяне на културна ценност, когато се касае и за новосъздадени обекти на изкуството и културата.

Друга първа стъпка към единно ценообразуване направихме чрез организирана от САБ в ЦДА среща на ръководствата, респ. управителните съвети и актив на КАБ, КИИП, БААИК, СЛА и представители на геодезическите фирми. На срещата положихме началото на диалог за търсене на пътища за хармонизиране на по-ефективна реализация на проектанския труд. За основа послужи ценовия правилник на САБ от изминалите години, който и сега е удобен за работа с инвеститорите и е привързан ясно и опростено към категоричност, вид на обектите и СМР. Категорично се дистанцираме и от писмото на строителната камара за така наречената „гаражна“ архитектура и прикачване на проектанската дейност само

към строителните фирми. Не е логично, бих казал даже, че е скандално, мистрията да командва интелектуалната част на общия продукт, при цялото ни уважение към строителния процес и респект пред усилията на предприемачеството.

Търсихме реализация на основните искания на колегите ни за минимална стойност на проектанската услуга, гарантирано изплащане на труда ни и достойно участие на архитектите в инвестиционния процес. За един глас не мина, в Комисията по „Регионална политика, благоустройство и местно самоуправление“ към Народното събрание, предложението ни да не се издава разрешение за строеж, докато собствеността на проектната документация не премине във възложителя. По този начин се опитахме и ще продължаваме да настояваме да се изгради още един механизъм за защита на проектанския труд.

Дружество Кюстендил направи немалко аргументирани предложения, с активното участие и опит на главния архитект на града арх. Стояна Чавдарова, която освен че е член на УС на САБ, отговаря и за сдружението на главните архитекти. Трябва да се отбележи, че в Трявна, на срещата на главните архитекти, организирана от Националното сдружение на общините в България, предложените промени в ЗУТ бяха синтезирани от нея и арх. Ваня Фурнаджиева и много от тях намериха реализация в нормативната ни уредба. Арх. Пламен Генов, който е Председател на Дружество ПРОНО и член на УС на САБ, започна създаването на общност на архитектите, които са експерти в съдебната система и вещи лица, като подготовка за участието ни в новосъздаващия се Закон за вещите лица.

Четвърто: След като финализирахме първия европейски проект, преди месеци заявихме участие в други два по Трансгранично сътрудничество, с Македония и Гърция, с цел да осигурим средства за реализация в базите ни за информационно-образователни центрове, специално в гр. Банско и гр. Кърджали, съвместно с колегите ни от Солун.

Пето: Заедно с Творческите съюзи в България поискахме от управляващите три неща: 2% от Бюджета на Държавата да се отделя за култура. На срещата в Президентството с Председателите на творческите съюзи, предложихме солидарно, по примера на част от европейските държави, в данъчните декларации, всеки гражданин или фирма да имат възможност 2% от полагаемия се корпоративен данък или данък общ доход, да насочват директно за изкуство и култура към съответните организации.

Шесто: Създадохме условия да работим и да се веселим заедно с колегите, членуващи в САБ и КАБ, нещо, което за страната важи с пълна сила. В края на годината в ЦДА се организира съвместно Коледно-Новогодишно тържество. Заедно посещавахме държавните и международни организации и институции и защитавахме с конкретни предложения, макар не винаги съгласувани помежду си норми и закони. Това са предимно ЗУТ и ЗКН, както и Европейските стандарти.

Седмо: Привлякохме млади архитекти и кандидат - архитекти в дейността на организацията ни. Уважавахме редовно с поздравителни адреси и чествания на юбиляри, рождени дни и събития наши членове с принос в архитектурата, в миналото и понастоящем. СИД, УАСГ и ССА организираха възпоменателни

чествания на известни български архитекти - арх.Петър Ташев, арх.Иван Иванчев, арх.Тодор Златев, арх.Александър Доросиев и арх.Пенчо Койчев. Тук искам да изтъкна заслугата на арх. Шаханова, арх. Фурнаджиева, арх. Хантова, арх. Вълчев, арх.Тонев, арх. Борисов, арх. Давчева, арх. Ташев, арх. Семерджиев и останалите наши колеги, които подготвиха уважително и сърцато тези представяния. САБ съдейства и на Архитектурната тенис лига, която организира редовни турнири, водена от нейния председател арх.Станислав Везирев. Дружество „Кольо Фичето“, както винаги, проведе интересни инициативи от културно естество. Тук е мястото да кажа, че желанието ни за по-голямо социално подпомагане е ограничено от финансовите възможности на организацията ни. Въпреки това дотирането на базите ни за отдих, са също форма на такова подпомагане.

Осмо: Направихме ревизия на базите ни, описана с анализ на ефективността им от нашия главен секретар арх.Фурнаджиева, който имате в раздадените материали. След дълга юридическа сага, успяхме да върнем делото за Св.Св.“Кирик и Юлита“ за преразглеждане, където да търсим обезщетение, но за това са необходими значителни средства.

Девето: Централният дом се утвърди с културен живот на високо ниво, с постоянни срещи, от тези на Кольо Фичето до младежките творчески прояви, чествания и изложби с музициране на клуба на художника. Още привлича вниманието на гражданите изложбата на Израелска архитектура, в рамките на клуба на посланиците - приятели на архитектурата към САБ, организирана от арх. Липоведски. Свои проекти от Австрия представи арх.Петър Тодоров, проекти представиха и отделни наши колеги, като арх.Тодор Дилов, арх.Тодор Булев, посветени на идеи за София. Организирахме с НАГ при СО серия от обществени обсъждания по ЗОП за конкурсите за ЦГЧ на София, Ларгото и Борисовата градина. В залите на ЦДА се проведеха срещи за Копривщица и ЗКН заедно със ССА, с водещ арх. Беязов. На 29 май проведохме национална конференция „Архитектурно наследство“ с международно участие. В ангажиментите ни по международната дейност в САЕ и МСА, активни бяха арх. Истелианна Атанасова и арх.Емил Йорданов, а арх. Полина Герджикова, прослави в Страсбург българските архитекти-художници по случай 3-ти март, националния празник на Р.България. Темата на картините ѝ бе „Светлините, като метафора на духа“. Същата изложба бе представена и в Института за култура към Външно министерство. Станаха традиция архитектурните прояви, като поздравления за випусниците и изложби с номинации на студенти и преподаватели от УАСГ, ВСУ „Любен Каравелов“, НБУ и ВСУ „Черноризец Храбър“. В тях активни бяха колегите проф.Писарски, арх.Дамянов, проф.арх.Столаров, чл.кор.арх.Ковачев и др. Организирахме за първи път заедно с Експо-центърът в София „Българска Строителна седмица“, където клуба на младите архитекти, воден от арх.Бойчо Бойчев се прояви в организационен план. Проведохме два обучителни курса по нормите на ФИДИК за управление на инвестиционния процес под ръководството на арх.Людмил Леонидов и активната логистика на арх.Ваня Фурнаджиева. Подкрепихме и обезпечихме представянето на „Уърк шопове“ за съвременно 3D компютърно моделиране, съвместно с

„Дизайн морфин“, където водещи са арх. Цветелина Георгиева и арх. Павлина Вардулаки. Проведоха се редица тематични дискусии, включително за архитектурното наследство, придружени от изложба. Арх.Весела Тончева прояви присъщата си упоритост за реализацията ѝ, а Дружество Архитектурно наследство към САБ показва активност, свързана с тревогата за съхраняване на наследството и представяне на предложения в работната група към МК. Там активно участва и арх. Петър Стрясков, с опита си от НИПК, сега НИНКН. Арх.Магдалина Ръжева вдъхна нов живот в централния ни дом с добре организирани детски работилници, които се проявяват и на международно ниво. Успяхме специално за децата да намерим спонсори. Станахме свидетели и на регулярни детски театрални прояви. Многобройни са и презентирани книги с културна насоченост на колеги, като арх.Петко Еврев, арх. Георги А. Георгиев, инж. Добрин Денев, бившия ректор на УАСГ, арх.Стефан Добрев и др. Тротоарното пространство пред дома на архитекта доби традиция с постоянните си изложби, а посещаемостта в околното му пространство се увеличи. И въпреки това, не успяхме да създадем условия за активно медийно отразяване на събитията в САБ, поне както бихме искали. Независимо от договора, които имаме с БНТ и призоваването на останалите медии, когато имаме събитийност, не успяхме достатъчно да реализираме тази важна за гражданите ни и самите нас дейност. Надяваме се, че този проблем ще бъде решен в скоро време с по-директни ангажименти в ЦДА на САБ и активното участие на колеги с опит в медийното пространство.

И накрая, Десето, но не последно място по важност: Списание АРХИТЕКТУРА, което е нашата визитна картичка, доби нов, модерен вид с ентузиазма на колегите, отговорни за неговото списване и аранжимент. Главният редактор арх. Мария Давчева и колегите ѝ от бюрото, както и редакционния съвет, положиха неимоверни усилия на доброволен принцип за създаване на правила за участие в публикациите и за самото му издаване. На срещата с редакционния съвет, която проведохме скоро, решихме да се опитаме да завишим тиража и организираме постъпления от продажби с допълнителните бройки. През годината, сайта и Бюлетина станаха актуални и четими с помощта на арх.Стефан Аспарухов и арх. Ваня Фурнаджиева.

В заключение, уважаеми колеги: по протоколите в отделните Дружества има много още какво да се отбележи. От критики, до конкретни предложения, включително такива за проектантска работа през САБ. И все пак е важно да чуем днес отделните предложения от самите делегати. В тази връзка, бих искал само да отбележа активността на съюзните ни членове от всички възрасти, тъй като няма стари и млади, има можещи и неможещи и разбира се желаещи САБ да върви напред и да има бъдеще. Също така е важно да се отбележи, че в дружествата на САБ в страната се провеждаше активна съюзна дейност и ще помоля колегите, които преценят да ни информират сега, макар и накратко за дейността по места, което всъщност е и нашата сила, като национално представена организация.

Благодаря за вниманието.